МИГРАЦИЯ
предизвикателства

ПРОЕКТ НА СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ КЪМ СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ • СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ •

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ основан 1888 г.

“Миграцията е израз на човешкия стремеж към достойнство, безопасност и по-добро бъдеще. Тя е част от социалната тъкан, част от самата ни структура като човешко семейство.” Бан Ки Мун, бивш генерален секретар на ООН

Миграцията и разселването са актуални и значими проблеми в световен мащаб, които оказват влияние върху милиони хора, региони и общества. Светът се сблъсква със значителни предизвикателства, свързани с голямото количество мигранти и бежанци, които търсят убежище и по-добър живот в развитите страни.

Хората се местят от едно място на друго поради разнообразни причини:

Според Женевската конвенция от 1951 г.[1], бежанец е човек, който избягва преследване поради раса, религия, националност или политическо мнение и не търси защита от родната си страна. Мигрантите са хора, които търсят по-добри условия на живот и не са непременно в опасност. Те не се ползват с международна защита като бежанците.

- **Бежански кризи и конфликти:** Когато са налице проблеми, свързани със сигурността и достъпа до основни услуги като храна и медицина, големи групи хора в различни региони на света се принудени да напуснат домовете си. Хората бягат от насилие, глад и несигурност. Продължават конфликтите в различни региони като Сирия (повече от **7.3 милиона** души изселени извън страната)[2], Афганистан (**8.2 милиона**, приютени в съседни страни)[3], Сомалия, Йемен и други, които водят до масови бежански кризи и принудителни разселвания.
- **Икономически и социални фактори:** Икономическите неравенства и липсата на възможности в някои региони принуждават хората да търсят по-добър живот в други страни.
- **Климатични промени:** Климатичните промени оказват все по-голямо влияние върху селското стопанство, водните ресурси и жизнеспособността на някои региони и хората започват да търсят по-устойчиви условия за живот.
- **Политически и правови аспекти:** Промени в политическите обстоятелства и нарушаване на правата на човека могат да доведат до масови движения на хора, търсещи убежище и закрила в други държави.
- **Пандемията от COVID-19:** Пандемията оказа допълнително влияние върху принудителната миграция, ограничавайки движението на хора и усложнявайки достъпа до закрила и хуманитарна помощ.
- Според Световната банка около **184 милиона** души - **2.3 процента** от населението на света – живеят извън страната, на която са граждани. Почти половината от тях са в страни с ниски и средни доходи, а около **20%** от тях са бежанци. Броят на бежанците се е увеличил повече от два пъти през последното десетилетие и включва голям брой уязвими хора - децата представляват **41 процента** от тях.[4]
- Агенцията на ООН за бежанците (UNHCR), отчита, че делът от световното население, което е било насилствено разселено, заради наличието на конфликти, политическо насилие, преследване и политически, икономически и екологичните кризи е нараснал от **1** на всеки **167 човека** през 2012 г. до **1** на **88** през 2021 г. В края на 2022 г. **108.4 милиона** души по света са били принудително разселени в резултат на преследване, конфликти, насилие, нарушения на правата на човека и събития, сериозно нарушаващи обществения ред. Повече от 1 на всеки **74 души** на Земята е бил принуден да бяга.[5]
- През 2020 г. една четвърт от световното население е живяло в засегнати от конфликти страни. До май 2022 г. броят на хората, принудени да бягат от конфликти, насилие и нарушения на човешките права, надхвърли **100 милиона** – почти два пъти повече от броя, регистриран през 2010 г. (**41 милиона**).[6]
- Според изчисления на Агенцията на ООН за бежанците, между 2018 г. и 2020 г. всяка година в бежански условия са се родили между **290 000** и **340 000 деца**.[7]
- Към май 2022 г. **13 милиона** души са били разселени поради войната в Украйна. Разселени лица (хора, които са били принудени да напуснат дома си, но никога не преминават международна граница) съставляват по-голямата част от принудително разселените хора в света – приблизително **55 милиона** души в края на 2020 г. (IDMC 2021).
- Общият брой бежанци в края на 2023 г. само в България възлиза на **176 297 души**.[8]
- Между 2014 г. и 2022 г. най-малко **54 125 души** са загубили живота си, докато са мигрирали в чужбина.[9]

Заплахи и рискове

Целите за устойчиво развитие на ООН до 2030 г. разглеждат миграцията като мощен двигател на устойчивото развитие за мигрантите и техните общности. Тя носи значителни ползи под формата на умения, укрепване на работната сила, инвестиции и културно многообразие и допринася за подобряване на живота на общностите в техните страни на произход чрез трансфер на умения и финансови ресурси.[10] Принудителната миграция и разселването обаче са свързани със сериозни рискове и заплахи, които засягат както самите разселени лица, така и обществата и държавите, които ги приемат:

- **Хуманитарни кризи:** Масовата принудителна миграция води до хуманитарни кризи, като например бежански лагери с ограничени ресурси и липса на основни жизнени условия.[11]
- **Неравенство и конфликти:** Присъствието на големи групи принудително разселени лица допринася за напрежение и конфликти с местното население, особено когато става въпрос за споделяне на ограничени ресурси.[12]
- **Рискове за сигурността:** Някои хора искат убежище под фалшив претекст. Те използват фалшиви документи или разкази, за да получат статут и права, свързани с убежището, когато са изправени пред преследване в родните си страни.[13]
- **Социална интеграция:** Принудително разселените лица се сблъскват с предизвикателства при интеграцията в новите си общества, включително езикови, културни и социални аспекти.[14]
- **Натоварване на обществени ресурси:** Без адекватни мерки, големите потоци от мигранти натоварят обществените услуги. Принудително разселените лица се сблъскват със затруднения при достъпа до здравни услуги, което задълбочава здравните рискове.[15]
- **Експлоатация и трафик на хора:** Някои мигранти са подложени на експлоатация и трафик на хора от престъпни групи, които се възползват от тяхната уязвимост[16], както и за трудова експлоатация.[17]
- **Националистически и ксенофобски тенденции:** Някои общества се изправят пред националистически и ксенофобски тенденции в реакция на принудителната миграция, което изостря политическите и социални напрежения.[18]

Всички тези рискове и заплахи изискват адекватни стратегии за управление на принудителната миграция и разселването, както и солидарност и сътрудничество между държавите и международните организации.

[1] Конвенция за бежанците | Основният документ, на който се опира нашата работа - UNHCR България., UNHCR България. https://www.unhcr.org/bg/220-bgresursikonvenciikonvenci-ya-za-bezhancite-html.html

[2] Humanitarian Emergencies around the World | USA for UNHCR., https://www.unrefugees.org/emergencies/

[3] Humanitarian Emergencies around the World | USA for UNHCR., https://www.unrefugees.org/emergencies/

[4] World Bank Group. (2023). World Development Report 2023: Migrants, Refugees, and Societies. In World Bank. https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2023

[5] UNHCR - The UN Refugee Agency. (n.d.). Global Trends | UNHCR. UNHCR. https://www.unhcr.org/global-trends

[6] 100 million people forcibly displaced. UNHCR Refugee Statistics. https://www.unhcr.org/refugee-statistics/insights/explainers/100-million-forcibly-displaced.html

[7] UNHCR - The UN Refugee Agency. (n.d.-b). Global Trends in Forced Displacement – 2020 | UNHCR. UNHCR. https://www.unhcr.org/media/global-trends-forced-displacement-2020

[8] United Nations High Commissioner for Refugees. Refugee statistics. UNHCR. https://popstats.unhcr.org/refugee-statistics/download/

[9] Key global migration figures (as of 22 June 2023). Migration Data Portal. https://www.migrationdataportal.org/media/6626

[10] Migration, Sustainable Development and the 2030 Agenda | International Organization for Migration. (2022, September 13). International Organization for Migration. https://www.iom.int/migration-sustainable-development-and-2030-agenda

[11] Six causes of forced migration. (2022, April 9). https://concernusa.org/news/forced-migration-causes/

[12] Zhou, Y., Grossman, G., & Ge, S. (2023). Inclusive refugee-hosting can improve local development and prevent public backlash. World Development, 166, 106203. https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2023.106203

[13] Watch, M. (2022). What is the evidence of asylum fraud? Migration Watch UK Blog. https://www.migrationwatchuk.org/news/2021/09/23/what-is-the-evidence-that-our-asylum-system-is-being-abused

[14] Terrorism in the Lake Chad Region: Integration of Refugees and Internally Displaced Persons, (2018), https://scholar.google.bg/scholar?q=IDPs+face+challenges+in+integrating+into+their+new+societies,+including+linguistic,+cultural+and+social+aspects.&hl=bg&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholart

[15] Gushulak, B. D., Weekers, J., & MacPherson, D. W. (2008). Migrants in a globalized world — health threats, risks and challenges: an evidence-based framework. Emerging Health Threats Journal, 2. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3167650/#CIT0006

[16] Human Trafficking FAQs. United Nations : Office on Drugs and Crime. https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/faqs.html

[17] Labour Migration | International Organization for Migration., https://www.iom.int/labour-migration

[18] ДОКЛАД относно правата на човека и миграцията в трети държави, Европейски парламент. © Европейски Съюз, 2016 Г. – Източник: Европейски Парламент., https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2016-0245_BG.html?redirect

[19] https://data.unhcr.org/en/documents/download/99136